

Рис. 1 – Типізація стратегічних змін у газорозподільній системі

Джерело: складено на основі [4]

Список використаних джерел:

1 Газорозподіл. Бізнес-напрямок Групи Нафтогаз: веб-сайт. URL: <https://www.naftogaz.com/business/gas-distribution>.

2 Порудєєва Т.В., Кишковська О.Л., Скрипник К.М. Теоретичні основи управління змінами на підприємствах. Економіка та управління підприємствами. 2018. № 19. С.568-572.

3 Дідур Г., Довган В., Пирожок Є. Особливості управління стратегічними змінами господарської діяльності сучасних організацій. Economic Bulletin of the Black Sea Littoral. 2024. Issue 5, 30. С. 20-32.

4 Приймак Н.С. Управління стратегічними змінами: навч. посіб. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 131 с.

УДК 330.3:338.1

Олексієнко Р.Ю.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

Сало Б.С.,

здобувач вищої освіти,

Університету митної справи та фінансів

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Сталий економічний розвиток є одним з ключових компонентів концепції комплексної ефективної діяльності сучасної організації, яка живе не лише

сьогоднішнім моментом, але й відповідально ставиться до питання впливу власної діяльності на завтрашній день. При цьому, однією з суттєвих конкурентних переваг та невід'ємних складових частин успішності такої організації слід вважати саме вміння «передбачати майбутнє». На практиці ця навичка, фактично, зводиться до процесу управління ризиками.

Ефективне використання своєчасних підходів та дієвого інструментарію ризик-менеджменту, зокрема, методів аналізу ризиків, може дозволити своєчасно виявляти потенційні загрози, мінімізувати можливість і ступінь негативних наслідків та оптимізувати процеси прийняття управлінських рішень. Це стосується будь-якого рівня управління організацією, але особливої актуальності дане питання набуває у розрізі стратегічного менеджменту, де ціна помилки або бездіяльності є найвагомішою, впливаючи на економічну стабільність та перспективи існування у подальшому. Тому, в умовах високої невизначеності середовища та постійно зростаючих викликів для бізнесу, кожна організація повинна мати чітко сформовану систему оцінки та управління ризиками.

Ризик, як багатогранна категорія, постійно досліджується та висувається до обговорення науковцями та практиками, які прагнуть більш чітко визначити та виміряти його. Як правило, ризик сприймається як дія, що виконується в умовах вибору, де у разі невдачі існує можливість опинитися в гіршому становищі, ніж у разі нездійснення цієї активності [1]. Іншими словами, ризик супроводжується певним вибором серед можливих альтернатив, де є певна невизначеність, і результат залежить від багатьох факторів, включаючи зовнішні умови та обставини, що можуть змінюватися.

Слід пам'ятати, що ризик не можна усунути повністю, однак ним можна ефективно управляти. При цьому, першим, основним і найважливішим етапом процесу управління ризиками слід вважати саме вміння ідентифікувати ризикові ситуації й відповідні ризики та оцінювати їхній вплив на організацію.

У такий спосіб відбувається так звана «якісна оцінка ризиків» [1], у результаті якої виявляються джерела й причини можливої появи ризику, а також характеристики ситуацій, за яких виникає ризик.

На практиці прийнято виділяти такі складові якісного аналізу, як: методи, засновані на аналізі наявної інформації; методи збору нової інформації; методи організаційного моделювання; евристичні методи якісного аналізу [2]. У свою чергу, необхідно розуміти, що результати якісної оцінки певного ризику, забезпечуючи загальною вихідною інформацією для проведення подальшого правильного кількісного аналізу є фундаментом для всієї системи ризик-менеджменту. Так чи інакше, кількісні методи оцінки ризиків, ґрунтуючись на цих отриманих даних, використовуються для числового вимірювання

ймовірності та впливу ризиків на конкретний проєкт чи діяльність [3]. Для цієї мети, здебільшого, застосовують такі методи, як: статистичний аналіз; аналітичний та нормативний методи; метод експертних оцінок та метод аналізу чутливості; метод аналізу ризику з використанням дерева рішень; метод аналогій.

По суті, якісна оцінка ризиків є швидшою та простішою, але більш поверхневою й суб'єктивною. Кількісна ж оцінка є більш точною, але більш складною та витратною. Тому на практиці краще використовувати обидва методи для отримання всебічної та об'єктивної інформації про ризики та прийняття ефективних рішень щодо управління ними. Саме на основі такої комплексної оцінки ризикових ситуацій надалі формуються цілі, завдання та принципи діяльності, крізь призму яких досліджуються прояви ризику та визначаються реальні методи його запобігання, мінімізації чи уникнення, що напяму впливатиме на стабільність відповідної організації.

Отже, можна зробити висновок, що якісна та кількісна оцінки ризиків є взаємозалежними, взаємодоповнюючими та необхідними компонентами, як мінімум, для ефективного управління економічною складовою стійкого розвитку організації. Якісна оцінка дає змогу суб'єкту ризику ідентифікувати та описати ризикову ситуацію, а також визначити пріоритетність реакції та послідовність початкових дій. Кількісна оцінка, у свою чергу, дозволяє деталізувати й виміряти ймовірність та наслідки настання ризиків, що сприяє більш ефективному реагуванню на появу ризикової ситуації. При цьому важливо, щоб оцінка ризиків не лише відображала саму їхню сутність, але й допомагала у конкретних ситуаціях приймати доцільні, економічно обґрунтовані управлінські рішення, що сприятиме забезпеченню загальної стабільності та підтриманню сталого економічного розвитку організації.

Список використаних джерел:

1. Шурда К. Е. Методи якісного та кількісного аналізу ризиків. *Збалансоване природокористування*. 2020. № 4. С. 64-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2020_4_8.
2. Соболева Г. Г. Процес управління ризиками для бізнесу. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки*. 2021. № 2(2) С. 26-29. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpusk_2021_2\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpusk_2021_2(2)_6).
3. Григор'єва М. І. Удосконалення системи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності у бізнес-плануванні. *Наукові праці МАУП*. 2015. Вип.44. С.192-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nptaup_2015_1_34.